

SEPTEMBER 1944: DE HELDHAFTIGE DAAD VAN DE TIELENSE 'GERRE' LOUIS ROES

• Herfstnummer 2019 •

Tielen acht zich gelukkig gespaard gebleven te zijn van het moordend oorlogsgeweld van WO-II. Welgeteld twee burgerslachtoffers, Karel Van Bouwel en Frans Desmedt, zijn er officieel genoteerd. Het hadden er een tiental meer kunnen zijn. Veldwachter Louis 'Lowieke' Roes verijdelde een Duitse wraakactie na het ontvreemden van hun obussen door enkele overmoedige Tielenaars. Het gegeerde koper werd hen bijna fataal en zou rampspoed gebracht hebben in menige familie.

Duitse kanonnen op de Walravens.

Begin september 1944 was de geallieerde opmars richting Berlijn volop aan de gang. De Duitsers probeerden elke natuurlijke barrière te benutten om hun vijanden tot staan te brengen. Zo vormden in Geel het Alberkanaal en de vaart van Ten Aard een defensieve hulp voor de Wehrmacht. In omliggende dorpen werden door hen de nodige voorbereidingen getroffen om de verdediging van Geel met kanongeschut te ondersteunen. Op 6 september werd een restant van een batterij zwaar geschut opgesteld in het Tielense gehucht de Walravens, voorbij de Watermolen op de zandweg naar Lille. Vanwege de grote aanval op Geel werden de kanonnen op 9 en 10 september verplaatst naar Hoebenschot in Lichtaart. Door een gebrek aan transportmiddelen bleef echter een hele stapel munitie op de Walravens. Overmoedig dachten enkele jonge mannen van het gehucht dat de koperen obussen vergeten waren door de Duitsers. De munitie werd ontdaan van het kruit en de koperen bussen veranderden van eigenaar. Toen de Tielense veldwachter dit ter ore kwam, spoedde hij zich ter plaatse en samen met vrachtvoerder Jos Poels, die net passeerde, en met behulp van een lont van zowat 15 meter werd de poederberg tot ontploffing gebracht.

Repressailles afgeblazen door tussenkomst van Lowieke.

Wanneer echter een dag later Duitse soldaten hun munitie kwamen ophalen en merkten dat deze verdwenen was, gingen de poppen aan het dansen. Willekeurig werden enkele mannen, werkzaam op naburige velden, en drie toevallige passanten gearresteerd en opgesloten in de schuur van Charel Peeters. De niet mis te verstane boodschap luidde: "Als de munitie niet voor 's avonds terug op zijn plaats zou zijn, volgde de fusillering van de gijzelaars." Het werden meteen heel bange uren voor Tielenaars Fons Franck, Louis Leys, Jos en Mil Nuyts, Fons Van Pelt, Jef Vervoort, Clement Wuyts en de passanten Frans Loos en Louis Nuydens van Kasterlee en Lillenaar Schenck. Iemand sprong op zijn fiets en ijldde naar het gemeentehuis waar secretaris Jozef Gevers¹ op

de hoogte werd gebracht die meteen de veldwachter verwittigde. Bij oorlogsburgemeester Jef Van Gorp² (Jef van de Suskes) trommelde Lowieke diens zoon Jozef op vermits deze de Duitse taal enigszins machtig was. Samen toog dit tweetal naar de Walravens. Terwijl de Duitsers in de naburige boerderijen een razzia hielden, kon Lowieke de officier overtuigen om te wachten met de fusillade door hem te verzekeren dat met de diefstal geen sabotage gemoeid was. Onder de dwingende Duitse eis om alle obussen terug te bekomen ging Lowieke met de garde van Gierle op speurtocht.

Executie afgeblazen, 10 levens gered.

Na een intense zoektocht kon Lowieke al de hulzen terug laten afleveren aan de watermolen waar ze door de Duitse soldaten werden opgepikt. Vooraleer echter de mannen werden vrijgelaten moest de veldwachter eerst nog alle namen aan de Duitse officier melden. Deze mannen zouden immers 'ter beschikking' blijven voor het geval er nog iets zou mislopen. Tot opluchting van iedereen, maar vooral van de gijzelaars, waren de Duitsers de volgende dag spoorloos verdwenen.

Door het moedige optreden van Lowieke werden tien mensenlevens gered van een gewisse dood. Levenslange dank van dit tiental en hun families viel de Tielense verldwachter te beurt.

Naast de uitgebreide dankbetuigingen ontving Louis na de oorlog nog medailles en certificaten van Belgische, Britse en Amerikaanse overheid maar hier was zijn oorlogsverleden als gewapende verzetsstrijden de oorzaak van.

Marc Nuyts

1 Jozef Gevers (° Tielen 22/8/1905 - † Tielen 22/1/1990)
was gemeentesecretaris van 1926 tot 1975

2 Door een verordening van de bezetter (7 maart 1941)
dienden alle gemeentemandatarissen ouder dan 60 jaar vervangen te worden. Zetelend burgemeester Melchior Gevers (° Tielen 1/2/1877 - † Tielen 26/10/1953) werd vervangen door schrijnwerker Jef Van Gorp (° Tielen 7/3/1893 - † Tielen 12/1/1970). In oktober 1944 zou Melchior Gevers terug opnemen tot in 1953.

...

...

Louis 'Lowieke' Roes

(° Tielen 16/9/1910 - † Turnhout 19-12-2000)

Louis werd op 29-11-1937 beëdigd door de provincie en de gemeente Tielen als opvolger van veldwachter Frans Roes.

Tot oktober 1970 zou hij garde blijven in ons dorp. Hij was ontzettend gesteld op orde en tucht in zijn gemeente. Van geen kleintje vervaard loste hij de problemen met het nodige charisma op.

In 1948 trouwde hij met Julia Peeters (° Gierle 30/5/1921 - † Lichtaart 18/5/2018). Julia was in

de regio bekend als gediplomeerde vroedvrouw/bakel/kinderverzorgster.

Hun huwelijk bleef kinderloos.

(Archief Heemkundige Kring KLT)

Doodsangsten voor Louis Leys tijdens Duitse razzia

Toen de Duitsers erachter kwamen dat er explosieven gestolen waren, werden in diverse boerderijen van de Walravens huiszoeken gedaan. Toeval wilde dat net voordien iemand van de kinderen van Louis een riempje afkomstig van Duits legermateriaal van een kameraadje had gekregen en ergens op de hooizolder had achtergelaten. Op de vraag of er gestolen Duitse spullen in huis waren gaf Louis een ontkennend antwoord waarop hij als antwoord kreeg: "Als we iets vinden, schieten we je dood!" Wanneer de soldaten hun huiszoeking startten, herinnerde Louis zich dit riempje en met heel wat doodsangsten wachtte hij het resultaat van de huiszoeking af. Tot zijn grote opluchting was het riempje niet gevonden en eens ze weg waren is hij het vervloekte spulletje gaan zoeken en heeft hij het diep in de mest van de potstal gestoken zodat niemand het ooit nog zou vinden.

(Interview met André Leys en artikel 't Klokkeel)

Bronnen:

krantenartikel Het Nieuwsblad dd 21/9/94

Oorlog over ons dorp, Cyriel Proost

Interviews jubilarissen en bekende Tielenaars, milacblad 't Klokkeel, Louis Coveliers
informatie archief Heemkundige Kring KLT